

VERSLAG VAN BEVINDINGEN

Rolnummer: RP 97.013

VERSLAG VAN BEVINDINGEN VAN DE BEDRIJFSCOMMISSIEKAMER VOOR RIJK
EN POLITIE NAAR AANLEIDING VAN EEN VERZOEK OM BEMIDDELING INZAKE
EEN GESCHIL TUSSEN

1. Verzoeker: de ondernemingsraad van de Penitentiaire Inrichtingen Over-Amstel (de onderneming)

en
2. Verweerder: de Staat der Nederlanden, zijnde de ondernemer, in deze vertegenwoordigd door de Algemeen Directeur van de onderneming, zijnde de bestuurder

Verloop van de procedure

In 1995 is door de bestuurder met de toenmalige Dienstcommissie een faciliteitenregeling overeengekomen waarin onder meer was vastgelegd hoeveel uren de leden van die Dienstcommissie en de Overlegcommissies op jaarbasis binnen werktijd mochten besteden aan medezeggenschapswerk.

Door de bestuurder is in december 1996 met de Dienstcommissie afgesproken dat de geldende faciliteitenregeling óók voor de nieuwe ondernemingsraad zou blijven gelden totdat de bestuurder met die ondernemingsraad overeenstemming zou hebben bereikt over een nieuwe faciliteitenregeling.

Bij schrijven van 21 april 1997 heeft de bestuurder aan de ondernemingsraad een voorstel gedaan met betrekking tot een nieuwe uren-faciliteitenregeling voor de leden van de ondernemingsraad.

Bij schrijven van 30 mei 1997 heeft de bestuurder aan de ondernemingsraad een aangepast voorstel gedaan met betrekking tot een nieuwe uren-faciliteitenregeling. Daarbij is een uitsplitsing gemaakt naar faciliteiten voor leden van de ondernemingsraad en leden van de onderdeelcommissies.

Tijdens de overlegvergadering van 3 juni 1997 heeft de ondernemingsraad een door hem opgesteld voorstel voor een uren-faciliteitenregeling aan de bestuurder voorgelegd. De bestuurder heeft daarbij te kennen gegeven dat dat voorstel voor de onderneming onbetaalbaar was en aangekondigd dat hij zijn laatste voorstel per 1 juli 1997 in zou laten gaan.

Bij schrijven van 4 juni 1997 heeft de bestuurder aan de ondernemingsraad een kostenvergelijking gestuurd van zijn eigen voorstel en dat van de ondernemingsraad.

Tijdens de overlegvergadering van 4 juli 1997 heeft de bestuurder zijn voorstel aangepast waar het de uren betrof ten behoeve van de voorzitter en de plaatsvervangend voorzitter van de ondernemingsraad. De ondernemingsraad heeft daarbij te kennen gegeven ook met dit aangepaste voorstel niet te kunnen leven en het geschil voor te zullen leggen aan de Bedrijfscommissie voor de Overheid.

Op 18 juli 1997 heeft de ondernemingsraad bij de Bedrijfscommissie voor de Overheid een gemotiveerd verzoek om bemiddeling ingediend als bedoeld in artikel 36, derde lid, van de Wet op de Ondernemingsraden (WOR). Dit verzoek is ter behandeling overgedragen aan de Bedrijfscommissiekamer voor Rijk en Politie (hierna: de Kamer).

Op verzoek van de Kamer heeft de bestuurder bij brief van 1 augustus 1997 gereageerd op het verzoek van de ondernemingsraad.

De Kamer heeft de ondernemingsraad en bestuurder in de gelegenheid gesteld om op 5 september 1997 tijdens een zitting van de Kleine Commissie -welke de Kamer uit haar midden heeft samengesteld voor de uitvoering van het mondelinge gedeelte van de bemiddelingsprocedure- hun standpunten mondeling toe te lichten.

Ter zitting zijn verschenen de ondernemingsraad, te dezen vertegenwoordigd door de heren W. Rugenbrink, F.G.M. van Oldeniel, F. Huysmans, B. Arah, G. Severein, D. Hortensius en mevrouw A.M. Schaacke en voorts de bestuurder, de heer J.F. van Huet, bijgestaan door mevrouw E. Koot.

De bestuurder en de ondernemingsraad hebben ter zitting aan de Kamer te kennen gegeven geen bezwaar te hebben tegen verlenging van de termijn, bedoeld in artikel 36, derde lid, van de WOR met twee maanden.

Desgevraagd hebben de ondernemingsraad en bestuurder ter zitting verklaard zich niet op voorhand te willen neerleggen bij de uitkomst van deze bemiddelingsprocedure.

Het ter zitting door de Kamer aan beide partijen gedane compromisvoorstel is terstond door de ondernemingsraad aanvaard. Op 11 september 1997 heeft de bestuurder aan de Kamer te kennen gegeven eveneens met dit voorstel te kunnen leven.

Het verslag van bevindingen is op 3 oktober 1997 door de Kamer opgesteld.

Omvang van het geschil

De voorstellen van de bestuurder en de ondernemingsraad voor een uren-faciliteitenregeling zien er als volgt uit, waarbij het voorstel van de bestuurder (dat gebaseerd is op een vergaderfrequentie van 10 in plaats van 12 keer per jaar) steeds tussen haakjes is vermeld:

Activiteit	Uren per maand		Uren per jaar	
<u>Gewone leden onderdeelcommissie:</u>				
OC-vergadering	4	(3,0)	48	(30)
Overlegvergadering OC	4	(2,5)	48	(25)
Vorbereiding vergaderingen OC	8	(2,0)	96	(20)
Overige activiteiten		(4,5)		(45)
	----	----	----	----
	16	(12)	192	(120)
<u>Secretaris onderdeelcommissie:</u>				
OC-vergadering	4	(3,0)	48	(30)
Overlegvergadering OC	4	(2,5)	48	(25)
Vorbereiding vergaderingen OC	16	(2,0)	192	(20)
Overige activiteiten		(4,5)		(45)
Secretariële activiteiten		(8,0)		(80)
	----	----	----	----
	24	(20)	288	(200)
<u>Leden OR (tevens voorzitter OC):</u>				
OC-vergadering	4	(-)	48	(-)
Overlegvergadering OC	4	(-)	48	(-)
Vorbereiding vergaderingen OC	16	(4,5)	192	(45)
OR-vergadering	4	(3,0)	48	(30)
Overlegvergadering OR	4	(2,5)	48	(25)
Vorbereiding vergaderingen OR	8	(2,0)	96	(20)
	----	----	----	----
	40	(12)	480	(120)

Activiteit	Uren per maand		Uren per jaar	
<u>Leden dagelijks bestuur OR:</u>				
OC-vergadering	4	(-)	48	(-)
Overlegvergadering OC	4	(-)	48	(-)
Voorbereiding vergaderingen OC	16	(-)	192	(-)
OR-vergadering	4	(3,0)	48	(30)
Overlegvergadering OR	4	(2,5)	48	(25)
Agendacommissie	2	(2,0)	24	(20)
Overleg DB-DB / contacten achterban	6	(16)	72	(160)
Voorbereiding vergaderingen OR	16	(2,0)	192	(20)
	----	----	----	----
	56	(25,5)	672	(255)

Vertegenwoordiger GOR-GW en DJI:

Twee-wekelijkse vergadering GOR-GW	8	(-)	208	(-)
Twee-maandelijke vergadering GOR-DJI	8	(-)	48	(-)
Reis- en voorbereidingstijd vergaderingen	6,25	(-)	75	(-)
	----	----	----	----
	38,25	(7,5)*	331	(75)*

* Deze uren zijn niet nader gespecificeerd door de bestuurder.

De omvang van het geschil wordt gevormd door de verschillen die er bestaan tussen de door de bestuurder en de ondernemingsraad voorgestelde aantallen uren zoals vermeld in het bovenstaande overzicht.

Relevante bepalingen uit de WOR

Artikel 17 lid 2 De ondernemingsraad en de commissies van die raad vergaderen zoveel mogelijk tijdens de normale werktijd.

Artikel 17 lid 3 De leden van de ondernemingsraad en de leden van de commissies van die raad behouden voor de tijd gedurende welke zij ten gevolge van het bijwonen van een vergadering van de ondernemingsraad of van een

commissie van die raad niet de bedongen arbeid hebben verricht, hun aanspraak op loon dan wel bezoldiging.

Artikel 18 lid 1 De ondernemer is verplicht de leden van de ondernemingsraad en de leden van de commissies van die raad, gedurende een door de ondernemer en de ondernemingsraad gezamenlijk vast te stellen aantal uren per jaar, in werktijd en met behoud van loon dan wel bezoldiging, de gelegenheid te bieden voor onderling beraad en overleg met andere personen over aangelegenheden waarbij zij in de uitoefening van hun taak zijn betrokken, alsmede voor kennisneming van de arbeidsomstandigheden in de onderneming.

Artikel 18 lid 4 De ondernemer en de ondernemingsraad stellen het aantal uren, bedoeld in het eerste lid,(...)vast op een zodanig aantal als de betrokken leden van de ondernemingsraad en van de commissies van die raad voor de vervulling van hun taak redelijkerwijze nodig hebben, met dien verstande dat het aantal uren niet lager vastgesteld kan worden dan zestig per jaar (...).

Grievan van de ondernemingsraad

Uit de door de ondernemingsraad overgelegde stukken is gebleken dat zijn motivering voor de door hem voorgestelde uren-faciliteitenregeling als volgt luidt:

De ondernemingsraad stelt voorop dat, omdat hij zijn werk voor de medezeggenschap als een belangrijke en verantwoordelijke taak ziet, er een adequate faciliteitenregeling moet zijn om aan die verantwoordelijkheid gestalte te kunnen geven. Een en ander is volgens hem in het belang van de leden van de ondernemingsraad en onderdeelcommissies, maar ook in het belang van de onderneming.

Naar het oordeel van de ondernemingsraad moet er de komende tijd een groot aantal belangrijke onderwerpen in de onderneming worden geregeld waarbij de ondernemingsraad betrokken zal zijn. Hij wijst hierbij op een aantal reorganisaties binnen de onderneming, de renovatie van het woonunit, de kinderopvang, de invoering van de 36-urige werkweek en de ATW, het ARBO-binnenklimaat en de Bedrijfshulpverlening. Naar het oordeel van de ondernemingsraad zal de veelheid en complexiteit van de organisatieveranderingen niet gaan verminderen vanwege de financieel knellende situatie waarin de onderneming zich thans bevindt.

Verder is de ondernemingsraad van mening dat de leden van de medezeggenschapsorganen aan het begin van de zittingsperiode veel tijd nodig zullen hebben voor het zich eigen maken van de WOR-materie.

De ondernemingsraad is daarnaast van mening dat de nieuwe faciliteitenregeling niet onder hoeft te doen voor die welke de voormalige Dienstcommissie met de bestuurder had afgesproken, te meer niet nu de medezeggenschapsorganen op grond van de WOR grotere

verantwoordelijkheden hebben dan de voormalige Dienst- en Overlegcommissies. Het argument van de bestuurder dat de door de ondernemingsraad voorgestelde faciliteitenregeling onbetaalbaar zou zijn komt de ondernemingsraad als onbegrijpelijk voor omdat de vergelijkbare faciliteitenregeling van de voormalige Dienstcommissie blijkbaar wél betaalbaar was.

De ondernemingsraad is verder van mening dat de handelwijze van de bestuurder niet strookt met het op 26 juni 1997 door de Directeur DJI en de voorzitter van de GOR-DJI ondertekende "Convenant medezeggenschap DJI". De strekking van dat convenant is de medezeggenschap binnen onder meer de onderneming op 'een hoger plan' te brengen.

De ondernemingsraad stelt zich voorts op het standpunt dat zij in de praktijk ook met onderwerpen wordt geconfronteerd die niet direct haar werkterrein betreffen maar waarvan zij van mening is dat zij zich daarvoor niet altijd kan afsluiten. Hierbij valt te denken aan individuele problemen van collega's.

Ook is de ondernemingsraad van mening dat veel tijd benodigd is voor het houden van achterbanberaad. Naar zijn zeggen is dit een belangrijke peiler van de medezeggenschap.

Voorts voert de ondernemingsraad aan dat het aantal leden waarop zij haar voorstel heeft gebaseerd kleiner is dan waarvan wettelijk wordt uitgegaan; voor ondernemingen met een grootte als de onderhavige bedraagt volgens de WOR het aantal ondernemingsraadsleden 13, terwijl er in dit geval met instemming van de ondernemingsraad voor is gekozen om uit te gaan van acht leden. Gelet op het feit dat aan die acht leden een voorzitter en een secretaris - deze laatste overigens voor 24 uur in de week - is toegevoegd, is de bezetting van de ondernemingsraad drie personen minder dan waarvan wettelijk wordt uitgegaan.

De ondernemingsraad zegt aangeboden te hebben het aantal dagen per persoon voor opleiding en vorming te reduceren van de wettelijke vijf naar drie dagen per jaar. Daarvan zou voor de onderneming een aanzienlijke financiële besparing kunnen uitgaan, aldus de ondernemingsraad. Deze geeft aan dat de bestuurder met dat aanbod accoord is gegaan.

De ondernemingsraad geeft ten slotte aan dat er vanwege de grootte van het complex veel tijd benodigd is om te komen tot een goede afstemming tussen de zeven werkunits.

Reactie van de bestuurder

Omdat de bestuurder in zijn reactie van 1 augustus 1997 richting Kamer niet inhoudelijk is ingegaan op de redenen waarom hij een ander uren aantal voorstaat dan de OR voorstelt, heeft het secretariaat op 14 augustus aan de bestuurder het voorstel van de OR andermaal toegezonden met de vraag om bij de door de OR aangegeven aantallen uren steeds zijn voorstel te vermelden en de afwijkingen te motiveren. Op deze wijze zouden de beide voorstellen voor de Kamer hopelijk beter vergelijkbaar - en dus beoordeelbaar - zijn. Het secretariaat heeft op 3 september 1997 de reactie van de bestuurder ontvangen. Zijn voorstel is reeds in het bovenstaande schema verwerkt.

Compromisvoorstel van de Kamer

Ter zitting heeft de Kamer aan de ondernemingsraad en de bestuurder het volgende compromisvoorstel voorgelegd. Daarin is een onderscheid gemaakt tussen de uren als bedoeld in artikel 17, tweede lid, van de WOR (vergadertijd) en de uren als bedoeld in artikel 18, tweede lid, van de WOR (tijd voor andere bezigheden dan vergaderen).

Artikel 17 lid 2-uren:

Het betreft hier de uren welke de OR-en OC-leden nodig hebben voor overlegvergaderingen en "eigen" vergaderingen. Daarbij is er vanuit gegaan dat er per jaar 10 maal wordt vergaderd en dat overlegvergaderingen gemiddeld 2,5 uur duren en "eigen" vergaderingen 4 uur.

10 x 2,5 = 25 uur

10 x 4,0 = 40 uur

65 uur (per jaar per voorzitter of lid van OR- en OC's)

Hierbij geldt echter voor beide vergadering-tyen dat, indien het nodig is om vaker dan 10 maal per jaar te vergaderen, zulks in goed overleg met de bestuurder kan gebeuren en dat de OR- en OC-leden in die gevallen voor iedere extra overlegvergadering 2,5 uur extra vergadertijd toegewezen krijgen en voor iedere extra "eigen" vergadering 4 uur.

Artikel 18 lid 2-uren:

Voor de voorzitter van de OR of OC's: 235 uur per jaar

Voor de vice-voorzitter van de OR of OC's: 160 uur per jaar

Voor de leden van de OR of OC's: 96 uur per jaar

In deze urentallen zijn telkens in ieder geval de volgende onderdelen opgenomen:

- A. 25 uur voor het vooroverleg ten behoeve van een overlegvergadering;
- B. 25 uur voor de voorbereiding van de OR- danwel OC-vergadering;
- C. 46 uur voor de overige activiteiten van de OR- danwel OC.

Hierbij geldt dat, mochten er zich in de praktijk zogenaamde "ad-hoc-onderwerpen" voordoen, in goed overleg met de bestuurder uitbreiding van deze urentallen mogelijk is.

Voorts wordt opgemerkt dat tot de hier genoemde urentallen niet behoort de tijd welke benodigd is voor scholing en vorming van OR- en OC-leden.

Beide uursoorten:

In dit voorstel is de Kamer uitgegaan van de volgende premissen:

1. In de notulen van elke vergadering dient expliciet de aanvangstijd en de eindtijd van de vergadering te worden vermeld.
2. Na verloop van 1 jaar dient de gemaakte afspraak te worden geëvalueerd en zonodig in onderling overleg te worden aangepast.
3. De werkzaamheden van de ambtelijke secretaris, welke niet in dit voorstel zijn opgenomen omdat het aantal door deze functionaris te gebruiken uren reeds vaststaat, zijn in de afweging meegenomen en staan hier verder niet ter discussie.

Bevindingen van de Kamer

Het hierboven vermelde compromisvoorstel dat ter zitting door de Kamer aan beide partijen is gedaan is terstond door de ondernemingsraad aanvaard. Op 11 september 1997 heeft de bestuurder aan de Kamer te kennen gegeven eveneens met dit voorstel te kunnen leven. De Kamer concludeert dan ook dat er derhalve in dit geval gesproken kan worden van een geslaagde bemiddelingspoging.

oktober 1997

De Bedrijfscommissiekamer voor Rijk en Politie,
namens deze,

R. Cornelisse
Voorzitter

R.A. Bos
Secretaris